

Περίληψη: Ο φιλελεύθερος πατερναλισμός, σύμφωνα με τους υποστηρικτές του, είναι μια μορφή ήπιου πατερναλισμού που φιλοδοξεί να στρέψει τα άτομα προς εκείνες τις επιλογές που θα μπορούσαν να βελτιώσουν την υγεία, τη διαβίωση και το εισόδημά τους. Βασίζεται στην εμπειρική έρευνα των συμπεριφορικών οικονομικών και την υπόθεση ότι τα άτομα είναι συστηματικά ανορθολογικά και μη ικανά τις περισσότερες φορές να λαμβάνουν τις σωστές αποφάσεις στη καθημερινότητά τους. Επομένως, προτείνεται μια ήπια πατερναλιστική χάραξη πολιτικής από το κράτος ως αναγκαία για να στραφούν τα άτομα προς την «ορθή» κατεύθυνση. Η παρούσα μελέτη επιχειρεί μια συνοπτική κριτική στον φιλελεύθερο πατερναλισμό, τις βασικές υποθέσεις, τη μεθοδολογία και τις ηθικές προεκτάσεις του. Συγκεκριμένα, εστιάζει αφ' ενός στη συζήτηση που υπάρχει σε σχέση με την εγκυρότητα των εμπειρικών δεδομένων των συμπεριφορικών οικονομικών και την αμφισβητούμενη αποτελεσματικότητα των μεθόδων του φιλελεύθερου πατερναλισμού όπου έχει μερικώς εφαρμοστεί έως τώρα, αφ' ετέρου στα σοβαρά ηθικά προβλήματα που αναδεικνύονται στις περιπτώσεις χειραγώγησης και παραβίασης της προσωπικής αυτονομίας. Πράγματι, η ευρύτερη βιβλιογραφία στο πεδίο της λήψης αποφάσεων και επίλυσης προβλημάτων δείχνει ότι τα άτομα δεν είναι τόσο ανορθολογικά όσο τα παρουσιάζουν οι συμπεριφορικοί οικονομολόγοι, ενώ οι διάφοροι γνωστικοί περιορισμοί μπορούν να μετριάσουν ή και να ξεπεραστούν μέσω της μάθησης και της αλλαγής του πλαισίου επιλογής. Συμπερασματικά, η ορθολογική πειθώ, η προσφορά αντικειμενικής πληροφόρησης και η επένδυση στην εκπαίδευση, φαίνεται πως αποτελούν προτιμότερες, τόσο πρακτικά όσο και ηθικά, μεθόδους χάραξης πολιτικής από αυτές που προτείνουν οι φιλελεύθεροι πατερναλιστές.

